

בש"פ 8717/19 - שלומי אוחיון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 8717/19

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקש: שלומי אוחיון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 17.12.2019 (כבוד השופט ד' טפרברג) ב-עמ"ת 41585-12-19

בשם המבקש: עו"ד ליאור שביט

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 17.12.2019 (כבוד השופט ד' טפרברג) ב-עמ"ת 41585-12-19. בית המשפט המחוזי דחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 6.12.2019 (כבוד השופט ד' פולוק) ב-מ"ת 17770-12-19, שבה הורה על הארכת תנאי שחרורו של המבקש למעצר בית עד לקבלת החלטה אחרת.

2. ביום 6.12.2019 הוגש כתב אישום נגד המבקש ונגד אביו. כתב האישום מייחס למבקש עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) בצירוף סעיף 382(א) לחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין. לפי עובדות כתב האישום, המבקש ואביו תקפו באלימות אדם אחר בעקבות מחלוקת שהתעוררה בינו ובין האב בעניין תשלום עבור שימוש במושכר ובכך גרמו לו לחבלה של ממש. בהמשך, כאשר הגיעו שוטרים לביתו של המבקש על מנת לעכבו לחקירה, גידף אותם ואיים עליהם ובכך הפריע להם במילוי תפקידם. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו.

3. ביום 27.11.2019, עובר להגשת כתב האישום, נעצר המבקש בגין המעשים המיוחסים לו. ביום 2.12.2019 (לאחר שהוגשה "הצהרת תובע"), התקבל ערר שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בירושלים על החלטה שניתנה קודם לכן באותו היום בבית משפט השלום להאריך את מעצרו עד ליום 4.12.2019; ונקבע כי המבקש ישוחרר למעצר בית בבית אמו עד ליום 6.12.2019 בשעה 13:00. ביום 5.12.2019 הגיע לביתו של המבקש שוטר שמסר לו הזמנה לסור לבית המשפט למחרת בשעה 9:00 לדיון בעניינו (להלן: ההזמנה). ויוזכר כי ביום 6.12.2019 הוגש כתב האישום, ועמו בקשה למעצר עד תום ההליכים. לגרסת המבקש בהזמנה חסרה חותמת רשמית של בית המשפט, והוא לא התייצב לדיון משום שלא זומן כדן ולא נמסרו לידי העתקים מכתב האישום ובקשת המעצר. בדיון מיום 6.12.2019 שנערך בהיעדרו של המבקש לאחר שנקבע כי זומן לדיון כדן אך לא התייצב, נקבע כי המשך הדיון בבקשה למעצרו עד תום ההליכים יתקיים כעבור יומיים, ביום 8.12.2019; ועוד נקבע כי תנאי מעצר הבית של המבקש יוארכו עד לקבלת החלטה אחרת (מ"ת 17770-12-19, השופט ד' פולוק; להלן: ההחלטה שניתנה בהיעדר המבקש).

בדיון שנערך בבית משפט השלום ביום 8.12.2019 טען בא כוח המבקש כי ההזמנה נעדרת תוקף משפטי מכיוון שאינה עומדת בתנאי תקנה 20(3) לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, שמפנה לטופס 5 שבתוספת(להלן: תקנות סדר הדין הפלילי), הרלוונטית לעניינו ושמסדירה כיצד יש למסור הזמנה למשפט. נוסף על כך נטען כי ההזמנה לא נמסרה למבקש ולבא כוחו בהתאם לסעיף 95 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), ולא בטווח של 48 שעות לפני הדיון כאמור בתקנות א(1) ו-(2) לתקנות סדר הדין הפלילי. במצב דברים זה טען המבקש כי תוקף תנאי שחרורו למעצר בית פג למעשה ביום 6.12.2019; ועל כן ההחלטה בעניין הארכת תנאי השחרור ניתנה בחריגה מסמכות. בית המשפט קבע בהחלטתו מיום 8.12.2019 כי אינו יושב כערכאת ערעור על החלטה שניתנה בבית משפט השלום, וכי ההחלטה שניתנה בהיעדר המבקש שמורה על הארכת תנאי מעצר הבית שלו עד לקבלת החלטה אחרת. עוד נקבע כי דיון המשך בבקשה למעצרו עד תום ההליכים ייערך ביום 11.12.2019 (מ"ת 17770-12-19, השופט א' סילברמן; להלן: ההחלטה מיום 8.12.2019).

4. בהחלטה מיום 11.12.2019 דחה בית המשפט המחוזי בירושלים ערר שהגיש המבקש על ההחלטה מיום 8.12.2019 (עמ"ת 24430-12-19, השופטת מ' אילני; להלן: הערר הראשון). המבקש שב על הטענות שהעלה בדיון מיום 8.12.2019 והוסיף כי הארכת תנאי שחרורו למעצר בית שלא בנוכחותו מנוגדת לסעיף 57 לחוק המעצרים; וכי ההחלטה אף מנוגדת להוראות סעיף 16 לחוק המעצרים, המורה כי הודעה על מועד דיון בבקשה להארכת מעצר ומיקומו תימסר על ידי המשטרה לחשוד ולסניגורו וכי הדיון יתקיים בפני החשוד. המשיבה מצידה טענה כי עמדה בקשר רציף מול בא כוח המבקש ויידעה אותו על כוונתה להגיש את כתב האישום ואת הבקשה למעצרו עד תום ההליכים.

בהחלטה בערר הראשון צוין כי שומה היה על בית משפט השלום לדון בטענותיו של המבקש לגופן, שהרי החלטה שהתקבלה במעמד צד אחד ניתנת לביטול לאחר שמיעת טענות הצדדים. עם זאת נקבע כי אין הצדקה להתערב בהחלטה מיום 8.12.2019, מכיוון שאף אם יתקבלו טענות המבקש לפגם בזימונו, השתלשלות העניינים מלמדת על כך שידע על קיומו של הדיון מיום 6.12.2019. עוד נקבע כי לפי ההלכה, לא כל פגם שנפל בהתנהלות המדינה בהליכי מעצר יוביל בהכרח לבטלות המעצר או לשלילת סמכותו של בית המשפט; וכי במקרה דנן אין מדובר בפגם שהביא לפגיעה מהותית בזכויות המבקש - וזאת מכיוון שבכך שידע על קיומו של הדיון. נוסף על כך נדחו טענות המבקש להפרת סעיף 95 לחוק סדר הדין הפלילי ותקנה 20 לתקנות סדר הדין הפלילי בטענה כי סעיפים אלו עניינם בזימונים בהליך העיקרי ולא בהליך המעצר.

5. בהחלטה מיום 17.12.2019, היא ההחלטה נושא בקשת הרשות לערור, דחה בית המשפט המחוזי בירושלים ערר שהגיש המבקש בהתייחס להחלטה שניתנה בהיעדר המבקש (להלן: הערר השני). טיעוניהם המבקש בערר היו זהים כמעט לחלוטין לאלו שהועלו במסגרת הערר הראשון, ובמהלך הדיון התמקד המבקש בטענה כי ההחלטה בערר הראשון לא התייחסה לכלל לקיום הדיון בהיעדר המבקש - וזאת בניגוד לסעיף 57 לחוק המעצרים. בית המשפט המחוזי קיבל את טענת המשיבה כי אין מדובר אלא בחזרה על טענות שטען המבקש בערר הראשון, והוסיף כי גם אם ההחלטה בערר הראשון הייתה שגויה, שומה היה על המבקש להגיש ערעור לבית המשפט העליון ולא להגיש ערר נוסף לבית המשפט המחוזי. עוד צוין כי טענות המבקש נשמעו גם בבית משפט השלום במסגרת הדיון בהליך המעצר עד תום ההליכים שהתקיים בימים 8.12.2019 ו-11.12.2019. לבסוף קבע בית המשפט המחוזי כי בנסיבות העניין אין מקום לדיון נוסף בהחלטה שניתנה בהיעדר המבקש, וכי נראה שיש בערר השני משום ניסיון לעקוף את ההחלטות שניתנו לפניו. מכאן בקשת הרשות לערור.

6. במסגרת בקשת הרשות לערור שב וחוזר המבקש על טענותיו בדבר היעדר התוקף החוקי של ההזמנה וחוסר הסמכות שבהחלטה להאריך את תנאי השחרור שלו ממעצר בהיעדרו. המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא דן לגופן בטענות שהועלו במסגרת הערר השני ובכך נפגעה זכותו להליך הוגן. לשיטתו השאלה אם ניתן להאריך תנאי שחרור ממעצר שפקעו ואם ניתן לקבל החלטה בעניין הארכת התנאים שלא בנוכחות הנאשם מעוררת דיון בעל חשיבות ציבורית המצדיקה מתן רשות לערור.

7. לאחר עיון בבקשת הרשות לערור על נספחיה, נחה דעתי כי דינה להידחות אף מבלי להידרש לתגובת המשיבה. הלכה ידועה היא כי בבקשות רשות לערור ב"גלגול שלישי" נוהגת אמת מידה מצמצמת, בדומה לזו שהותוותה בהלכת חניון חיפה (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)); וזוהי ההלכה הנוהגת גם בהליכים פליליים (בש"פ 8646/19 איזיב נ' מדינת ישראל (2.1.2020)). כפי שיבואר, המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים שבהם תינתן הרשות לערור; וזאת משום שאינו מעורר שאלה עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, ולא מתקיימות בעניינו של המבקש נסיבות פרטניות מיוחדות המצדיקות זאת (בש"פ 8665/19 אלסעדיין נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (30.12.2019); בש"פ 4571/19 ואקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (14.7.2019); בש"פ 2306/19 אבו עואד נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (7.4.2019)).

אני תמימת דעים עם בית המשפט המחוזי שמצא כי אין חדש בטענות שהועלו במסגרת הערר השני. הבקשה שלפניי אף היא נשענת על אותן טענות עצמן, שנדונו ונדחו יותר מפעם - הן בבית משפט השלום, הן בבית המשפט המחוזי במסגרת שני עררים שונים שהגיש המבקש. אין מקום להתנהלות זו מצד המבקש, ואף נראה כי יש בה משום ניצול לרעה של ההליך המשפטי כדי לנסות ולעקוף החלטות שאינן לרוחו; ודי בכך כדי לדחות את הבקשה. הבקשה אף אינה מעלה שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש ועל פניו לא נגרמה פגיעה מהותית כלשהי בזכויותיו. אמנם אין להתעלם מהפגם שנפל בהזמנה, הנושאת כותרת בערבית בלבד, ללא פרטים על מקום הדיון או המותב וללא חותמת רשמית; ואולם, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, המדובר בפגם שלא הוביל לפגיעה מהותית בזכויותיו של המבקש - וזאת במיוחד, כפי שנקבע בהחלטה בערר הראשון, משעה שטענת המבקש כי לא ידע על קיום הדיון ביום 6.12.2019 "איננה משכנעת בלשון המעטה". לפיכך החלטתו שלא לסור לבית המשפט - חרף ההזמנה שנמסרה לו אישית מידישוטר - היא החלטה מדעת.

לפני סיום יוער כי מדובר בהליך פלילי שיצא לדרך זה מכבר, כאשר הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים הסתיים ואילו ההליך העיקרי ממשיך להתנהל. המבקש שוחרר למעצר בית כבר ביום 2.12.2019. תנאי שחרורו

ממעצר הוארכו כזכור בהחלטה שניתנה בהיעדר המבקש מיום 6.12.2019, ופעם נוספת בנוכחותו בהחלטה מיום 11.12.2019 (מ"ת 17770-12-19, השופט הבכיר י' צימרמן); ובהחלטה מיום 23.12.2019 אושרה יציאתו של המבקש ממעצר הבית למקום עבודתו בפיקוח בימים א-ו. לנוכח האמור ממילא לא ברור מהו הסעד המבוקש במסגרת הבקשה הנדונה, המתמצית ביומיים מתוך תקופת מעצר הבית של המבקש - שכאמור נדונה והוארכה מאז.

8. סוף דבר, לא ראיתי כל הצדקה להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי ובקשת הרשות לערור נדחית.

ניתנה היום, כ"ד בטבת התש"ף (21.1.2020).

שופטת
